

חללי

סיירת שקד

במלחמת יום הכפורים

הורים יקרים וחברים לנשק,

אנו מנסים להעלות בכתב קוים לדמותם של יקירינו וחברינו שנפלו במלחמת
יום הכיפורים, הקשה והאכזרית במלחמות שניכפו על עם ישראל בעת החדשה.

מחיר יקר מאד שילם צה"ל לשמירה תקומתינו. מיטב החברים והלוחמים
מהטיירת - נפלו, הוך חירוף נפשט בבלימת נחילי האויב הרביס שבאו
לכלותנו. באוסרי - מיטב הנוער שלנו, אין זו מליצה; במבט על חוברת
זו מחגלים לעינינו לוחמים, אשר כל אחד משכמו ומעלה כיקיר ואדם,
חבר ולוחט.

אין בפי ניחומים בהילקח מאיתנו לוחמים נפלאים אלו. בזכותם ניתנו לנו
החיים והמשך קיומנו וחרותנו כעם גאה, עם ישראל במולדתו.

דמותם תישמר עימנו לעד, יהי זיכרם ברוך ו

בכבוד ובהצדעה

ספקטור משה, סגן-אלוף,
מפקד היחידה.

הנה מוטלת גאסותינא (חייק גארי)

ראה, הנה מוטלת גאסותינא שורה אראבה, אראבה.
פנינא עלנא. הוואת נפקא מסינינא. איננא נאמיק.
בביק נגאסות אחראניק אהערב צאנח בהר.
ראה, לא נקאק אהלך בברכיק לארה se שקיעה רחוקה.
לא נארה, לא נרעיד מיתריק בצלילים ענגיק אבואטיק,
לא נשאק בגניק עת הרהט עאברת בישר.

ראה, אינאמנינא שחחמת אלתקאת, ארעיןא חונקיק את בביק,
אמפס רימאניק מקראב אדליקה אלתת אבשריק סערה א
האמנך תטמינאנא כעת ?
הן נקאק, אהמנא שנית כווא אג, אהנא שנית למחיה.
נערה אימיק אגלליק אציק אערה,
כי חבל בקרבנא עאב חי אלתל בעארקיק אלהט.

לא בגננא ראה, נשקנא צמאב אמרנן. בצארניק, אשטנא ירוקה.
הוא גאבר מינאמנינא עב חאק. עאב קניא אלטיק.
אמנא מותג בשביליק סא-סא.
עינא ככל שגאבל, עב נפס האחרון אלא קק.
האמנך נאקס אק נאמנא עק ערה מתיק
אשתינא צמאבא אלא אצות הסלטיק הקשה?

ראה, איצה לילה גאל ארחב.
ראה, טריחת כאבביק באמסק.
ניחאחי ארניק. תיקבראנא כעת, אריגבי העסר על פנינא.

עו התיז סואר; חסיראת, עו באלנא יחביל.
יזק חרש; אלא תסכח אלא תסכח
כי נשאנא שומק, עב הוואת עצק את עיננא.

הנה מוטלת גאסותינא, שורה אראבה, איננא נאמיק.
אק הרהט עצה בהריק אנאשבת.
אהבקר נאצד, אעריחת הטלליק ראננה,
עאב נשאה, נפשא, נחזאר כפרחיק אצאמיק.
תביראנא מידי. זא "מחלקת החר" האילמות.
אג נשרת. עת תיבאק בהריק געקת יריה אחראנה.

טוראי אליאב רן

נולד כ-8.11.54 בקיבוץ מחניים
נפל ב-18.10.73 בקרב על החווה הסינית.

בהיותו בגיל רך עברו ההורים לירושלים, וכן 5 היה כשעברו לגור בחיפה שם למד יסודי בבית-הספר הריאלי. שם גם רכש אחרים מירידינו הטובים איתם שמר על קשר עד יומו האחרון. לאחר סיימו כיתה ח' עבר עם משפחתו לכאר-שבע. בעיר זו למד בבית הספר התיכון מקיף ג' במגמה חברתית. רן התגייס לסיירת בפברואר 73 סיים את תקופת ההכשרה היסודית והצטרף לפלוגה מבצעית. את ראשית המלחמה עבר עם פלוגתו ובתאריך הנקוב לעיל היה בכח שחקף את בתי המשאבות בחווה הסינית. שם נפגע מכוור תועה, פונה לבית החולים ומקץ כמה ימים - נפטר.

רן, נער נמוך קומה, עיניו כחולות וסקרניות וחיוך נצחי על פניו. בבית הספר נהג להסתובב בהפסקות יחף ובמכנסים קצרים בימי הקיץ, כשהוא אוכל וצוחק כל העת. בחורף היה מתכרבל ב"דובון" של אביו.

בדרך כלל, השתדל לשכת בשיעורים בשקט ולשמוע את "זיבולי" המורים אך כוונותיו הסתיימו תמיד בפעילות עניפה שהחלה בהתכתבויות ובקריאת ספרי "כיל קרטד" וכלתה בזריקת "גוגוליס" על כל מען דבעי. היה רחוק מלהיות ה"תלמיד הטוב", אך היה יוחר מזה. הוא העמיק בנושאים שענינו אותו, וניחן בשכל חריף ובחשוכות עוקצניות אך חושבות. על כל פנים, העדיף לשמוע מוסיקת ג'אז ו"לבלוע" ספרות יפה. כטירונות שיעשע את חבריו העובדה שרן העדיף לשמור בין השעות 1100 - 0300 בלילה, כיון שבשעות אלה היו תוכניות ג'אז מצויינות ברדיו.

הנושאים האהובים עליו בבית הספר היו שיעורי ההיסטוריה והגדנ"ע. אח הגדנ"ע אהב כי הדבר היה קשור בצבא, אליו היתה לו תמיד זיקה. היה פעיל באירגון מסעות ונהנה מכל רגע של הליכה בנוף הארצישראלי. במסעות נהג להצטייד בכמות אדירה של קופסאות לפתן אננס, אותן היה מחסל בהנאה.

צחוקו הנצחי הטעה רבים מידידיו. תחת הצחוק הסתתרה נפש רגישה ומכילה מאד. ידע להתייחס לדברים בצחוק, אך גם ברצינות רבה מאד. איכפת היה לו מדברים, יותר מלדברים אחרים. אהב אנשים, את הפגישה עימם, לשמוח ולצחוק איתם, לשאוב מכך כל מה שיכול ולהנות מהם; הוא אף ידע להכין אותם.

בצבא, נכנס למסלול הטירונות תוך קשיים מרובים אך עד מהרה "עלה על הגל" ונהנה מאד במסגרת הפלוגה. כשסיימה הפלוגה את אימוניה והתפזרה לפלוגות המבצעיות, קשה היה לו לעזוב את ההווה, חבריו ואף את הסגל המדריך.

רן נפגע פגיעה אנושה, אך גם בכית החולים, כשמצבו קשה, שמר על קור רוח וחוש הומור. הוא נפטר לאחר ימים ספורים.

לאה ליבוביץ'

למדתי איתו באותו בית ספר. רן היה פעיל בחיי החברה. טרם שהתגייסנו, טיילנו יחד בנגב ובגליל. רן התעניין בגיאולוגיה ונהג לאסוף אבנים מהמקומות בהם ביקר. ידיעת הארץ הייתה אהובה עליו ונהג לדבר איתי על אתרים שהכיר. אהב לספר בדיחות והיווה על כן מרכז חברתי רן התכוון להתגייס לסיירת צנחנים אך עקב ראייתו לא התקבל. כבאר-שבעים אחרים שמע על היחידה רבות והחליט לפנות למסלול הזה. ציפה בכליון עיניים ליום גיוסו וקיווה שירבה לסייר ולטייל. רן שאף להיות קצין והחליט להיות צייתן ושקט גם ברום מכים לתכלית זו. טרם הגיוס, כשדיברנו על הצבא נהג לצטט מ"זעקת הקרב" של ליאון יוריס; בטירונות אמנם היה קשה לו אך באימון הלוחם התגבר, גם נפשית. היתה בו התלהבות וזכור לי שכריצה הראשונה התלהב מעצם היותה ריצה ראשונה בצבא. אף שהתקשה בכושר לא ראה בצבא מעמסה, ולעומת זאת הצטיין בתרגילי ביהוג. במסע אחד נשבר (מימדי גופו הקטנים היו בעוכריו) אך מיהר להתאושש. היה גלוי לב ונטל חלק פעיל בשיתות. החבר'ה הסתגלו למירצו ודברנותו וגם הסגל העריך אותו. כשנרדם פעם בחסימה אמר המ"פ במיכום: "שני החבר'ה הטובים שלי חרפו בחסימה". בתרגיל מסוים היה המ"מ אנגל זקוק לאנשי צוות חזקים לסחיבת ציוד והחליט לבחור ברן. רן אהב מאד פעילות מבצעית. מסע סיום אימון הלוחם שהיה משולב בטיול היה לו לחוויה. חופשות שאני הייתי מנצל לשינה כשאני סחוט מעייפות, היה רן יוצא בהן לטיולים. רן היה "שרוף" על הבית. פעמים שהיה בורח מן הפלוגה בלילה, יוצא למסיבות, חוזר ומחנה מכוניתו מאחורי המאהל כשהוא שופע סיפורים ועליצות.

אבי לנו בן מחזור וחבר קרוב.

ישעיהו דורון

סמל בושארי עזרא

נולד ב-1952

נפל ב-6.10.73 מהפצצה מטוסים בסיני.

קשה לי להאמין שעזרא איננו איתנו. חיינו שנים רבות בכפיפה אחת שבמרוצת הראשונות בהן סבר שאני אחיו. עד גיל ארבע עשרה לא האמין בכך שאנו בני דודים מאחר והיחס והכבוד ההדדי היה כשל אחים ורעים.

עזרא ז"ל היה ממושמע לי ולהוריו; קיבל כל שהוטל עליו בשלום וברוח טובה. זוכר אני שערב ערב שקרנו יחד על השעורים ו"הרכצנו" לימודים ללא ליאות ומעולם לא התאונן על בר.

עזרא אהב לעזור לזולת ...

נהג לעסוק בדברים בלתי שגרתיים...

הרבה לשמוח ולהתבדח בחברה...

כיבד את משפחתו והוריו ...

אהב את החיים וידע לנצלם ...

אפילו בעת המשבר והתקופה הקשה שעברה עליו בעקבותיו כתב שירים וחרוזים ולא איבד את רוחו הטובה.

בתום לימודיו התיכונים, אותם סיים בהצלחה בשל כשרונו ושקידתו, נירשם להמשך לימודים באוניברסיטה, תוך בטחון ביכולתו וחקוה ואמונה בעתיד.

השמחה האחרונה שחגגנו יחדיו הייתה חגיגת בר המצוה של בני אבשלום, ערב ראש השנה. כותרנו עולזים עם קהל החוגגים עד השעה שלוש לפנות בוקר. בלא שנשער שזו לנו העת האחרונה לשמוח איש במחיצת רעהו.

תיקותי - להנציח זיכרו וזכר חבריו בהקמת מצבת זכרון עולם בבית חפילה, מאחר ונפל בעצם יום הדין.

קשה להאמין שעזרא איננו עימנו.

יהי זיכרו ברוך.

יחיאל בושארי

זכיתי להכיר את עזרא כבר בימיו הראשונים בצה"ל. היינו כעשרה חבר'ה (ביניהם עזרא ואני) שהתקבלנו ראשונים במחזור לסיירת. לפני תחילת הטירונות הועברנו לאחת הפלוגות המכצעיות באזור טסה. עוסקים היינו בעבודות משך היום ואילו בשעות הפנויות, על פי רוב שעות הלילה שחנו אודות עתידנו בצבא. עזרא היה ממעט לדבר ושקט מטיכעו, ואמנם נהג לישב בפירת האוהל כשהוא משמש מאזין פאסיבי כלבד. עסקנו, לעיתים בהערכות סיכויי איש איש מאיתנו לעמוד במאמץ הטירונות. לאיש מאיתנו לא היה ספק בדבר יכולתו של עזרא לעמוד כמאמצים העתידים וברי היה שהוא לא יתקל בבעיות בטירונות. פעמים שיצאנו לשחק כדור-רגל מחוץ לתחומי הבסיס ועזרא התבלט מאוד; הן ביכולתו כשחקן והן כושרו לרוץ בחול זמן רב בלא שתורגש בו עייפות. הימים חלפו ואז מצאנו עצמנו בעיצומה של הטירונות המפרכת. מעולם לא שמענו את עזרא מקטר ומתאונן על כך שקשה לו. כהרגלו היה נחבא אל הכלים וממעט בדיבור. גם עת יצא חייב בדין עקב תקרית שאירעה בשוגג באימון הלוחם - לא נפל ברוחו; נשא את שהוטל עליו באורך רוח ובלא מרירות. משחזר ליחידה דרש להשתלב מחדש בפלוגה מכצעית ובעוד רוח בלתי מצוי ובעקשנות בלתי נלאית - הוכיח יכולתו כחייל מן השורה.

עזרא רעי, שמח אני שנפל בחלקי לשהות במחיצתך תקופה קשה אך מענינת ונעימה. כאב נפילתך חד וצורב, אך זיכרך צפון עימי לנצח.

מוטי ליברמן

נולד ב-5.3.52 ברמת גן
נפל ב-9.10.73 בקרב נגד קומנדו מצרי
בדרך למעוז הצפוני.

לדותו עברה על יהודה כנרודיסעם המשפחה. אילת, בן-עמי ולבסוף מעלות. לימודיו התיכוניים השלים בתיכון החקלאי בנהלל. ציד, דיג וספורט היו חלק מהנושאים בינהם חילק את זמנו הפנוי. קיווה כגמר שרותו לעבוד זמן מה כאיש בטחון ואזי לבור לו נושא ללימודים. בין שאר עיסוקיו נהנה לשחק במחזות והצטיין כדי כך שמילא על פי רב תפקידים ראשיים. אך טבעי שמן הציד והדיג נמשך גם לטיולים, ואמנם את אזור מגוריו יפה הנוף הכיר על כורו. יהודה התגייס באוגוסט '71, ועבר בקלות ובהצלחה את הטירונות, אימון הלוחם וקורסי המכים והקצינים. כמות שנהנה משרותו כן חיפש תעסוקה ומאמץ; אמנם נחש- כאחד המעולים בקציני היחידה, כשם שהיה גם חייל מצטיין. ב-9.10 שימש מפקד משנה לבח שהסעיר על מארב הקומנדו אשר חסם את הציר למעוז הצפוני הנצור. הכח נתקל באש עזה והתקדמותו נעצרה. יהודה היה אחד מחוליה בת ארבעה אנשים שניסחה לעבור את השטח החשוף ולהגיע לשוחות המצרים. שם קופד פחיל חייו מכדור אויב, בעת שהסעיר, ראשון כחמיד.

*

קראנו לו "בניה". הכרותנו היתה קצרה, אך מספקת על מנת להכירו ולהבנו. אך זה בא אלינו לסיני, מקורס הקצינים ומיד מצאנו שפה משותפת. זכורים הויכוחים אודות צורת החיים הנאותה. בניה חייב קיבוץ והעריך את החיים בו, אך כשלעצמו העדיף לשוב למעלות. אהב להנות מן הנוף היפה. נסענו בסיורי בוקר לאורך לשון הברדוויל והיינו נעצרים לאסוף בקוקים מצופים - פליטת היס. היה בעל מרץ רב. לא עבר יום בו לא ערך תחרות איגרוף עם מישהו, ולא ימונים גופניים יצא ברצון. יותר מכל נהנינו לצאת איתו למיטות. בניה שלא היה קטן מאיתנו בדיבורים שחצניים אודות איכות צליפה, עלה על כולם בצליפותיו המדויקות. בשבוע שקדם למלחמה יצאנו הכיתה ביחד במטוס. אני זוכר כיצד התלהבנו מן הטיסה לאורך חוף היס עד חל-אביב. קבענו להיפגש ביום ראשון אך כבר בשבת התראינו.

כמפקד צוות יצא איתנו לפרוץ את הדרך למעוז הצפוני. יצאנו יחד כצהריים; בערב כבר לא היה איתנו.

שומר אני לך בניה, זיכרון לכל אותה תקופה קצרה אך יפה בה שרתנו יחד.

מוטי מנסוף

קשה לכתוב הוא היה. קשה יותר לחשוב כך, שכן מיד עולה לפניך דמותו, כשהוא מתקדם בצעד קפיצי גאה, או מוקף חברים בויכוח סוער, מחווה רעתו בקול גדול ומלווה דבריו בתנועות ידיים אופייניות, פורץ בצחוק, או כועס - מטיף לחייל ששכח פריט בציר, כשארשת קשיחות מאולצת על פניו. היכרתי אותו בבית הספר החקלאי בנהלל. היתה ביננו זריכות סמויה בכל השטחים. זכור לי היטב ארוע על מגוש כרור סל, כששנינו מתמודדים במשחק ויהודה נוחל תבוסה אחר תבוסה, מתעקש להמשיך עד שהיכריענו. אז הפנה גבו ובעצרים מדודים פנה והלך...

לצבא התגייס שלושה חודשים אחרי; בפגישות הקצרות שהיו לנו עיזכנתי אותו בכל בצפוי - מסעות מפרכים, ריצות ארוכות וכו', והוא היה מקשיב ומחייך, ויפרד בטפחת טכס כאומר: "אל תדאג, יהיה בסדר!" ואמנם עבר בהצלחה את כל המסלול. כשהגיע לפלוגה ודרגות סג"ם על כתפיו, ניכר בו כי הוא קאה על כך מאד. היינו חבורת קצינים צעירה ומלוכדת. אותם ימים עסקנו בביטחון שוטף, בגידת התעלה הצפונית. שעות בין פעילות למשניה, הקדשנו לספורט וירי. בניה, כשאיפתו להיות החייל הטוב ביותר, דרש יותר שעות אימון. בספורט השתדל לרוץ לצד הג'יפ. כמיטותים הפגין יכולת מופלאה בשימוש ברובה ואקדת. ימים שלא קיימנו שעורי ספורט - היה מתאמן לכדו. בבודקו מסדרי יציאה לטטח - עשה זאת בקפדנות. דרש כבודקו נשק מכל חיילי הצוות לפרק נשקם, ואף מסמלים וחיילים ותיקים לא חסך שיבטו. יהודה קיים הפרדה גמורה בין ידידות לשעות פעילות. הוא טען שאמון הרדי הוא ערך שחייב להתקיים בין קצינים לחייליהם. כששכח אחד המש"קים להצטייד במכשיר קשר לקראת יציאה לטטח, חרה הדבר מאד ליהודה, אשר לא חדל מלדון בנושא כל אותו יום. הדבר לא מנע ממנו ללחוץ עוד אותו יום לאפשר לאותו מש"ק לצאת לחופשה המגיעה לו. עיתים נדמה שנטה להגזמות בהתחייבות לנושאים צבאיים, אך בשל האמונה שהיה תדור - קשה היה לחלוק על דעתו. אני זוכר כיצד שבנו מחופשה, שעות ספורות לפני פרוץ המלחמה, הבטנו זה בזה, חייכנו והתחלנו להצטוות ולהתארגן. יהודה האמין ביכולתנו לעמוד במצבים קשים ולנצח. הוא האמין בעקשנות לחימה, ברבקות במשימה; עדיין אני זוכר אותו לאחר קרב הנצחון ברוםני, בו גברנו מיעוט זעיר על כח גדול ומחורר אך נפגעו לנו שניים. זוכר כיצד התקרב ביריזה מדיונות החול, ראשו שמוט בעצב. לפתע טביט לעברנו, קופא לשניה וצועק בחומר כשהוא מצביע לאחור: "גשו תאספו את החבר'ה..."

סמל ראשון בן-שושן רחמים

נולד ב-13.1.53 ב ע כ ו

נפל ב-15.10.73 בפריצה לאזור החציה

במלחמת יום הכיפורים.

רמי עבר את שנותיו כולן בעיר מולדתו - עכו. שם סיים יסודי והשתלם כחרט בתיכון מקצועי. עקב חיבתו למקצוע השקיע הרבה בלימודיו והתוצאות הטובות המחישו זאת. גיוסו באוגוסט '71 פתח תקופה של שתי שנות עליצות והכרויות חדשות אשר הפכו במהרה לידידות אמיצה. חיובו הטוב וטיבעו החברתי התגברו על כל מכשלה ראשונית. כחייל היה מאד מסודר, בעל משמעת עצמית ובעל כושר גופני מעולה. גם בשרותו לא זנח את תחביבו העיקרי כדורגל, ובחופשות הצטרף לקבוצת הנוער של עכו בספורט זה; אבל הבית הוא שהיה בראש מעייניו והשתדל לבקר בכל הזדמנות. בעת השרות, שהסיוס כבר החל קרב - הביע משאלתו להרתם למערכת הבטחון שחוץ לצה"ל ולשרת פרק מה במסגרתו. רמי קיווה שאגב כך יוכל להכיר את העולם; עם זאת תיכנן לשוב ולעבוד במקצועו אחר שיטייל דיו. טייל אויב שפגע בזחל"מ המ"פ אותו נהג, קטע את תוכניתו באיבן, בדרכם לטיהור אזור החציה שצפונית לאגם המר הגדול.

פגישה ראשונה שלי עם רמי הייתה דוקא במטבח. הגעתי לפלוגה מבצעית אחר קורס המכים והוצבתי מיד לתורנות מטבח. רמי היה בן זוגי לעבודה. משך יום שלם שטפנו סירים, ערכנו ופינינו שולחנות ועסקנו בריב אינטנסיבי עם מאירקה הטבח. כל אוחה עם מהלך רמי וחיוך על שפתיו. חיוך זה, מסתבר, לא סר מעליו. היו מעירים לו שהוא מבטא הצלצלי עם חיריק חחה התו במקום שוא, והא גועה בצחוק: "להד"ם". משנבחר להישלח לקורס נהגי זחל"מ, שהינו קשה פיזית ואינו מעניין במיוחד, חייך ואמר: "סימכו עלי, את ההסמכה אקבל בבית". אחר הקורס שימש נהג דרך קבע בכל שלל הפעילויות - סירים, מארבים תצפיות וכו'. מספר פעמים יצאנו יחדיו לפעילויות וזכור לי שבשובנו בארבע בבוקר מסירור ג'יפים בציר התעלה, עברנו במפקדת האזור, ורמי לא ויתר על צלצול לחברה. ב-15.10 כלילה נענו בשורה על ציר שהוביל מערבה אל התעלה וכ-3 ק"מ ממנה. רמי היה נהג זחל"מ המ"פ שגיא שניע ראשון. לפתע נפתחה אש כבדה, הן נק"ל וטילים והן הרעשה ארטילרית. רכב המ"פ נפגע כמעט מיד ולא עלה בידינו לחלץ את האנשים. ההתקדמות פסקה ובהמשך, בגבור האש, אולצנו לסגת. כך איפוא, בלחיצת הדק אחת, נגדע צחוקו התמידי של רמי.

הכרתי אותו עוד לפני הגיוס. נהגתי לשחק איתו כדורגל וכדור סל. החבר'ה בעיר קראו לו "הדוקטור" בשל החליפה הלכנה שהירבה ללבוש. בכלל היה מסודר מאוד, ואפילו בטירונות היה מסודק תדיר ומגולח. נהג להזות "אפטר שייב" על לחייו ופעם, כשנבדק הנשק ע"י מדריך כדי לוודא שלא נוקה בהערובות, שאל אותו המדריך בתדהמה: "בן-שושן, אתה מנקה באפטר שייב? כשהוריו באו למסדר הסיום של אימון הלוחם וראו שהמיטה האתם המסודרת באוהל היא של רמי - מאנו להאמין. לי היו רגעים בהם נשברתי, והיה זה בן-שושן שעודד אותי. הוא עצמו היה חביב על הסגל וזכה ליחס מיוחד. אפילו "מכות הלך" איתם, בצחוק כמוכן; כשחייך אי אפשר היה לצעוק עליו. מהבית היה חוזר תמיד רענן, עליז ועם הכרקות חדשות. היו לו חברות רבות; כשהחליט לבקר בבית (וזאת עשה בהכיפות) היה ממציא המצאות חדשות לביקורים: הוא מתחנן, אימו חולה ועוד. גם כשנחפס - חייך. את דבריו תיבל במשפטים בפולנית ובאידיש. ידע להסתדר, אך לא על חשבון החבר'ה.

לוזון

רמי לא היה מסוגל לשקר. במסדר כוננות חסר לי כדור. קיבלתי ממנו, וכשהחזרתי לו, נתפסתי. שאלו אותו מה קרה. הוא נקרע בין הרצון לעזור לי ובין ערכיו המוסריים שהורוהו לא לשקר, לבסוף בחיך אמר את האמת. גם לוזון היה מחליף איתו נשק שכן, נישקו של בן-שושן היה תמיד נקי. היה ספורטאי מצוין. בנופש בנתניה התקשה פז, המ"פ, להרכיב נבחרת כדורגל של אחד עשר שחקנים. בן-שושן הודעק מהבית, שיחק ובערב חזר לביתו.

צדרכים

... אמרתי לו לפני המלחמה, "היזהר", והוא ענה: "סטויות, יהיה בסדר אם רק תשמור אתה על עצמך".

לוזון

סמל ראשון בן-שטרית אליהו

נולד ב-16.3.53 בירושלים
נפל ב-6.10.73 בסיני.

נראה שדמותו של הירושלמי השקט; הנחבא אל הכלים שהיכרנו ביחידה לא היתה במלואה דמותו האמיתית. יתכן שבשל העובדה שכל חייו עברו עליו בירושלים בקרב חברה קבועה וידועה. שם, מכל מקום, חי וגדל, למד יסודי וסיים את לימודיו התיכוניים בבית ספר תיכון עיוני. אף שהיה מוכשר ותלמיד טוב יותר צנוע ואפילו ביישן. ברם, אורחותיו אלו כיסו על חוש הומור חריף שניגלה לעיתים בפרצי צחוק ועל חיבה שהגה לספורט ובפרט כדור-סל. חבריו שהיכירוהו מזה שנים למדו את טיבו שתחת למסות, הוקירוהו והירבו לבוא אליו לביתו אשר הפך מרכז חברתי לשיחה ומשחק. במקום כבוד בין אהבתו לבית לחיבת הספורט שכן הים, ומרי בואו לחופשה נסע לרחוץ במימיו. במרוצת הזמן ומחוך חיבה זו נתגבשה החלטה שלא בשלה לשלב ביצוע, להתגייס לחיל הים בגמר שרותו הסדיר ולעבור קורס חובלים. את תחילת שרותו הסדיר עשה בגולני ובמסגרת זו עבר קורס קשר. בתפקידו זה הגיע ליחידה והצטרף לאימון הלוחם בו סיים הכשרתו כלוחם מן השורה. ככלל החיילים, השתלב אזי במסגרת הפלוגות המבצעיות. יומה הראשון של המלחמה, ושעתה הראשונה מצאו את פלוגתו נתונה להפצצה אווירית, בה נפגע אלי ובה מצא את מותו.

*

אלי הגיע לפלוגה מגולני. עת שהגיע אלינו - לתקופת אימון הלוחם כבר היה מאחרי קורס קשר - תפקיד בו שימש גם בפלוגות המבצעיות מאוחר יותר. היכרתי אותו, או ליתר דיוק - קשרינו נמשכו רק במרוצת אימון לוחם כיון שלאחר סיום ההכשרה נפרדנו איש איש לפלוגה מבצעית אחרת. משך אימון הלוחם, בתחילתו, השתיכנו שנינו למסגרת שכונתה דרך לצון "הכומות הירוקות". היה זה כח מיוחד שהורכב מאנשי כל המחלקות אשר מסיבה זו או אחרת פיגרו ברמתם מן המבצע הפלוגתי אם בנושאים עיוניים ואם בנושאי חיילות לשמה. אנשי כח זה חורגלו בנושאים החלשים אצל כל אחד מהם קונקרטיה עד הגיעם לרמה הנדרשת. רושם שליווה את אלי לכל אורך התקופה היה - היותו שקט ואף מסוגר; בעל נימוסים מעודנים. עם הזמן עמדנו גם על תכונות נוספות שאפיינו אותו: לב זהב וציחנות עקבית כמעט כאופן מוחלט. כחיל היה ברמה סבירה ואילו כושרו הגופני היה מפתיע ביחס לבחור במימדי גוף

קטנים כשלו. גם עת שעלה בידו לבצע דברים שלא עלו ביד אחרים - לא נשמעה מפיו מילת יוהרה כלשהיא בכלל היה צנוע מאד.

אי אפשר לומר שאלי ראה בשרות איראל נשגב או את פסגת ההנאות והסיפוק שלו. הוא לא נתכוון אלא לשרת את שלוש שנותיו ככל צעיר בן גילו ולשוב אל ביתו, אל חייו ואל עיסוקיו הפרטיים. עם זאת - שאף לבצע מלאכתו כשורה והעובדה ששרת ביחידה אומרת את דברת.

היו לו לאלי מספר עקרונות מהם סטה לעיתים נדירות בלבד. באם נראה לו שמעשה מסוים אינו בסדר; אזי שום דבר לא היה מונע ממנו לעשות את שהוא חושב כנכון. זכורים לי מספר ארועים שהוא נטל בהם חלק כדמות מרכזית והעיקריים שבהם קשורים בניוטי הכומתות הירוקות. להויתי אירע אז שהייתי מפקד חולית ניווט במספר מסעות ניווט. חוטר הנסיון שחפף דעות בוגדות גרר בעקבותיו מריבות וויכוחים נוקבים באשר לאופן ניהול הניווט ובחירת הצירים. בעת ויכוח כזה היה אלי מאד בטוח בעצמו ומאחר ודעתו לא נתקבלה עזב בפשטות את החוליה והלך בציר שנראה לו כנכון. ומקרה הפוך: בניווט המסכם היינו רצוצים כרבעי והחלטנו לזוטר על חלק מן הנקודות אליהן היינו אמורים להגיע. אלי היה אחראי חוליה באותו ניווט ובתחקיר כמעט ונוקשנו בלשוננו; אבל אלי שמר על קור רוח ובהשקט ושלווה הוציא אותנו מן המיצר.

לסיכום - חבר טוב, בחור זהב ואני מיצר על שלא היטבתי להכירו ועל שכעת - שוב לא אוכל להכירו. יהי זיכרו ברוך !

אילן לוי

סמל ברבש אביגדור

נולד ב-25.10.52 בברית המועצות
נפל ב-15.10.73 בפריצה לאזור החציה
במלחמת יום הכיפורים.

בן שבע עלה אביגדור לארץ. ילד עדיין וכבר בעל רצון נחוש ודעה החלטית. לאחר גמר לימודיו התיכוניים במגמה ביולוגית, גמר אומר להיות רופא בתום שרותו. כדבר המובן מאליו נסה להתקבל לטיס ולקומנדו הימי, ומשנרחה בגלל בעיות ראייה החליט להתגייס לסיירת; "מישהו צריך לבצע את העבודה הזאת" - אמר וכשם שנאה דרש - נאה קיים כשרותו. חיבה יתרה היתה נודעת הימנו לבעלי-חיים ולספורט; בעקבות הצטיינותו נשלח אמנם לקורס מדא'גים אותו סיים בהצלחה. אלו מחבריו שזכו להערכתו, זכו גם לידידות נאמנה וחסרת פשרות. כנותו ויושרו גרמו לו שיאמר לאנשים דעתו עליהם, בביטחה ובחופשיות, ואף שהבריים לא תמיד נעמו לאוזן - הוערך וכובד כשל כנותו.

אמר פעם אביגדור: "אינני פוחד מהמוות; כשאני חי - אחיה לפי רצוני וכפי הנבתי, וכמותי אדע שמיציתי את חיי".

מתוך אמונה בדרכו, חבר אל ידידיו הקרובים והצטרף לזחל"מ המ"פ בליל הפריצה, ראשונים לכח המטהר. כשהותקף הכח באש אויב היה ריכבם גם הראשון להיפגע.

*

ילדים חיילים (שיר שכתב אביגדור לפני המלחמה)

פעם ראיתי ילדים בונים ארמון בחול...
והיום ראיתי חיילים יוצקים גלעד בטון
ולרגע חשכתי שהם אחסו ילדים עם מבט מבוגר.

אני אוהב את הקרב
את אומץ הלב, הנאמנות
וההקרבה מעל ומעבר...
אז איך זה שאני שונא מלחמה?
- אולי בגלל שנופלים חברים.

... הכרתי אותך בצבא כשבאת לפלוגה א'. אינני יודע איך היית באזרחות, אבל בפלוגה הוכחת עצמך. היה לך כח רצון ושאיפה להתקדם ולשפר.

היית הרוח החיה, גרמת סביבך למצב רוח טוב תמיד, בהיותך שמח ועליז בכל מצב. כשרצית ללכת לקורס מד"סים אמרתי לך כי העישון מפריע - הפסקת לעשן! התחלת להתאמן ברצינות בריצות וכושר גופני. הייתה זו דוגמא טובה לכל מי שרוצה להשיג משהו.

לצערנו - נפרדת מאיתנו, אך זיכורך ישאר עימנו לנצח.

מוטי ליברמן

אביגדור היה אחי באותה מחלקה בטירונות וכן למעלה משנה באותה פלוגה; אני רוצה להעלות מעשה -אביגדור, החרוט היטב בזיכרוני. הדבר היה לקראת סיום הטירונות ויצאנו לריצת 20 ק"מ שהייתה כמסתבר קשה מכל שידענו. בעת הריצה ניגלה לעיני אביגדור כשבחגורתו תופס אחד מחבריו. אביגדור גרר אותו ללא הפסק עד לסיום אותה ריצה. המעשה הותיר בי רושם עז. יש להבין שגם לבחור כאביגדור, בעל כושר מצויין, ריצה כגון זו מהווה אתגר קשה; למרות זאת, ללא פילים וללא סיוע מחברים - עזר לכל אורך הדרך לאותו חבר.

אין כמצבים קשים לעמוד על טיבם ותכונותיהם של אנשים ואמנם זה אחד המקרים בהם למדנו את טיבו ותכונותיו של אביגדור.

אהוד ומקובל היה על כולנו, וביתר הערכה וכבוד בזיכרונו נישאר.

אלי בר-חי

נולד ב-1.10.54 בירושלים

נפל ב-19.10.73 במיתחם מצרי מעברה

המערכי של התעלה.

בן - האלטרואיסט המחונן שהיפנה מירצו ויכולתו יוצאת הדופן לעזרה הזולת, בין אם חבר ובין אם זר. משחר נעוריו בלטה תכונה זו באופיו וגם שהות שעשה כח"ל לא שינתה מהשקפותיו. עוד עה למד בחיכון שליד האוניברסיטה הירושלמית - נהג לעזור למשפחות שכונות עוני בעירו; עובדה זו לא הפריע לו להצטיין בלימודיו, אף לא לגלות ענין ואהבה לאומניות השונות, בפרט מוסיקה ושירה. ככלל היה מרחב התענינות שלו מגוון מאד, החל מפוליטיקה - בה גיבש עמדותיו האינדבידואליות וכלה בספורט - בו כרגיל הצטיין. טרם שהתגייס עשה תקופת מה בגרעין "עורר" באופקים בו יישם דעותיו. אותה תרמית עצמה קיבלו חבריו ומפקדיו ביחידה לאחר גיוסו במאי '73. תוצאות מעולות עד להדהים בכושר וסבולת, מאגר בלתי נדלה של ערוד ועזרה לחבר ותבונה מפוקחת ושקולה. אין הכללות. כל בעיה מנוחת לגופו של ענין, ומשהחליט להצטרף לפלוגתו בפרוץ המלחמה, למרות שעזב לפני כן, בנה על סמך מערכת שיקולים בהתאם לתנאים. שאיפתו ליטול חלק בקרבות הביאתהו להצטרף כקשר לפלוגה מבצעית ובהחקפה על מיתחם מצרי, כ- 10 ק"מ דרומית לאיסמעליה, נפגע מכדורי מקלע אויב.

*

הוא היה הראשון שקיבל את פני ביחידה. הוא היה היחידי שעזר לי ולא רק מכחינה פיזית - הוא עזר לי מבחינה נפשית. אהבתי את דרכו הישרה. הוא היה ישר ושלם עם עצמו, תמיד רצה להגיע ליותר; תמיד להיות טוב יותר. הוא רצה להגיע לרמה הגבוהה שקבע לעצמו - וכשנכשל בגלל בעיית העיניים שלו - לא נשבר. הוא חשב כי ימצא את דרכו במקום אחר, ניסיתי לשכנע אותו להישאר - והוא יכול היה להישאר, אך אם היה נשאר לא היה שלם עם עצמו. הוא עזב וחזר כשחשב שהיו זקוקים לו. הוא התנדב - אף על פי שעזב כבר את היחידה.

עצמו. הוא עזב וחזר כשחשב שהיו זקוקים לו. הוא התנדב - אף על פי שעזב כבר את היחידה.

אהבתי אותו ואת דרכו הישרת.

דורון פרנקנשטיין

בן היה טוב בכל. קשה למצוא טיפוס כה מושלם. בן כחייל היה מצטיין וכן כחבר, ידע לשמוע את חבריו ולעולם לא היה מזלזל ברעתם אלא מעיר, מתקן או מביע את דעתו. תמיד מוקף חברים שמספרים לו דברים ושומעים ממנו.

כאשר החליט לעזוב את היחידה ראיתי בעיניו חוסר רצון כולט. אולם בן היה בחור הגיוני ושקול. הוא שקל מה טוב לצבא והיכן הוא יכול להביא תועלת רבה יותר.

גם כאשר חזר ליחידה כתחילת המלחמה היה עניין של שיקול היכן הוא יכול לעזור יותר.

עמירם פרינק

היה בחור נבון. היה טוב בכל דבר ובכל שטח. לפני שהתחילו למפר על בן, חשבתי לספר דברים רבים - אבל הקדימו אותי.

אני זוכר, בטירונות אמרו לנו להביא אבנים ולהניח אותן סביב לאוהלים, הוא הרים את הגדולות ביותר. אמר שצריך להתחיל להתרגל למסע אלונקות. שוחחנו על מספר נושאים. בן היה אדם מביין; שוחחנו לא פעם, בעיקר על בעיית הנוער במצוקה.

כשחזרנו לבסיס כיום הכיפורים, התפללנו לראותו שם. הרי יכול היה לחזור לבסיס הקליטה ולהישאר בעורף. אבל הוא בא לתרום הכל - כתמיד!

אני רוצה לבקש ולקוות שנשמחו תהיה צרורה בצרור החיים.

בוסקילה משה

נולד ב-9.1.53 בחיפה
נפל ב-15.10.73 בפריצה לאזור החציה
במלחמת יום הכיפורים.

הנער רחב הכתפיים שהתגייס באוגוסט '71 ליחידה ואשר משך שימת לב מפקדיו וחבריו ביכולתו והשקפותיו האינדובידואליות היה רגיל בכך. גדי היה בולט בידיעותיו, שיכלו החרוץ וכושרו הגופני עוד עת למד בבית הספר הריאלי בחיפה במגמה הריאלית. דומה שכל הישגיו באו לו ללא כל מאמץ נראה לעין, כמו גם החברים שרכש. אף שלא היה דברן, הספיקו מספר משפטים לאותו שלא היכירו, בכרי שיביט בו בענין פתאומי, ובהמשך יכיר בכל שאר מעלותיו וילמד לחבב אותו. מצטיין בכל ששלח ידו; חובב מושבע של מוסיקה קלסית, ידיעת הארץ וריצות ארוכות. היה תאב קריאה ובלע בכבורה בטרם קיץ ספרי אסטרונומיה, הגות, מטימתיקה וספרות לשמה. כחייל היה מהימן ואחראי, שקדן לבצע ונכון לעזרת חברים. כמפקד - הקדיש עצמו בקנאות לטיפוח חייליו, כושרם, היקף ידיעותיהם ואף בעיות שבתחום הפרט. לקורס הקצינים סירב ללכת לדאבון מפקדיו ובחר להישלח לקורס מדא"גים. טרם שסיים את הקורס פרצה המלחמה וגר נחפז להצטרף לפלוגה מבצעית. גד בחר ללחום שכס אל שכס עם המ"פ - איתו עבד בהדרכה, ועימו גם ניספה בהיפגע ריככם.

התרשמות ראשונית מאוד, בפרט לגבי חייל צעיר, מטעה לעיתים תכופות. גוף איתן מתגלה בחסר סכולת ואופי בטוח חושף רוח הסטטיות וחלשה, וכך להיפך. גד היה מאותם שתוכט כברים, וככל שאתה למד להכירו כך אתה מרבה להעריכו ולחבבו. ניתן היה לדבר איתו אודות כל נושא שהוא, ובלכד שהילהבת וסחפת אותו לכך; השתדלנו אכן לסחוף אותו - כיון- שהיה מהנה להאזין לו, כה נכון והגיוני. תוכניותיו לעתיד סבבו נושאים הקשורים בעזרה לזולת, ברפואה ובעזרה סוציאלית. אופיו זה התבטא גם בעזרה לחבריו. כושר הסתייגה שלו וקור רוחו היו מרהימים. באחד ממסעי האלונקות הקשים נשברו הרבה חבר'ה; גדי סחב בלא להתחלף לאורך כל הדרך, תוך שהוא מעודד אותנו בדברים. בשיחת סיכום שנערכה בגמור מסע הסיום של אימון הלוחם, טען גד שאסור היה להפסיק את המסע בק"מ ה-90, אלא אמורים היינו לסיים את כל מאת ועשרים הק"מ. אם הצבנו לפנינו מטרה, אמר, עלינו לבצע אותה עד תומה, גם במחיר

מספר יכלות נוספות. מעולם לא "סבן" או "התפרפר" ואיש לא שמע אותו "מקטר". בהזדמנות מסוימת נענשנו במסע בן 40 ק"מ עם משא כבד על הגב. כולם רטנו או קטרו וגר שתק, כיון - כפי שאמר, היינו ראויים לעונש. למסע אחר יצא עם שבר הליכה וסיים אותו בצליעה קשה כשהוא ממשיך לסחוב מכשיר קטר על גבו. בין האימונים או התרגילים, כשהחבר'ה היו "תופסים חרופ" ונרדמים לחמש דקות, היה גד שולף ספר וקורא בלהיטות. הוא כיכר מוסיקה קלסית על אחרות וידע לציין יצירות ומחבריהן כשהושמעו ברדיו. גדי האמין שהרוח מבטאת את האדם וביטל את הערך החומרי בזילזול.

כמ"כ היה חריג. היה מקורב מאד אל החיילים, דבר שלא פגע במנהיגותו. נדמה לי שמעולם לא ענש חיילים עונש פיזי, אבל נהג לנזוף כשהוא מעלה טיעונים לוגיים. ל"אפטריס" לא חבר אל הסגל אלא פרש לבדו כשהוא משתדל לפגוש את החיילים ולבדוק אורחם והתנהגותם - פשוט מתוך סקרנות וענין. בשלב מסוים הלך לקורס מדריכי אימון גופני אותו סיים בהצטיינות. כשפרצה המלחמה עזב השתלמות וחדר ליחידה. מוסא, נהג המשאית, סיפר שבזמן המלחמה - גדי הדליק נר בשתפ"ץ והיה קורא לאורו. טרם שעלה על הזחל"מ של שגיא אמר לו זוהר לעבור לזחל"מ אחר; גדי ענה: "אם זה לא יבוא עכשיו, זה יבוא אחר כך".

במבט לאחור - נראה שלא היכרנו אותו דיינו. הוא לא נהג להצטרף לשיחות ביוזמתו, על פי רב, ומצא את סיפוקו בספריו, בטיולים שערך בכל נקודה שהיגענו אליה ובריחות. אבל לא היה מסוגר מחמת בושה או בדומה. גם היום לאחר שניספה לא עוזבת אותנו ההרגשה שליותה אותנו בשלבים המוקדמים; גד היה שונה, היה כמישור אחר, מעלינו, תחושה שלא התאמץ להחזיר - היא פשוט נוצרה מאליה. כמותו נלקחה אישיות גדולה.

משיחת חברים

נולד ב-28.11.53 בתל-אביב
נפל ב-15.10.73 בפריצה לאזור החציה
במלחמת יום הכיפורים.

אריק, חסון, השקט והחייכן - חי את שנותיו הראשונות בתל-אביב. משעברה משפחתו לרחובות - סיים שם את לימודיו היסודיים והתיכוניים. עם היוותו תלמיד חרוץ היה פעיל גם חברתית, כראשון ומארגן בוועדות שונות וכמרכז חברתי בקרב רעיו. ביתו היה למקום מפגש לצעירים בני גילו ומעוררו לא זנח חבר מילדות. עת שהתגייס בנובמבר '71 התלבט אם להתגייס לסיירת צנחנים או ליחידה, ואף שעבר מבדקי סיירת הצנחנים בחר ביחידה ומסתבר שלא התחרט. תקופת שרותו היתה לו למקור הנאה וגאוה. שיקולים של לימודים אחר שרות הביאו להחלטתו שלא ללכת לקורס קצינים והוא הועבר להדרכה. גם כאן הוכיח עצמו במהרה כמ"כ מוכשר ומהימן כדי כך שמונה בהמשך לסרס"פ ומשעזב הרס"פ בשל בעיות רפואיות - הפס את מקומו - כרס"פ הצעיר ביחידה. חייליו ראו בו מפקד נוקשה אך הוגן ואף מבחינה מנהלתית התעלה. בפרוץ הקרבות ירד עם פלוגתו לחזית וכשפרצה היחידה ככח חוד לטיהור אזור החציה - היה אריק כזחל"מ המ"פ שנע בראש אחד מכוחות המשנה. אריק היה אחד הנספים בפגיעה ישירה ברכב עת שלחמו כארבעה ק"מ צפונית מערבית לאגס המד.

מן הסתם היה אריק מוכר ופופולארי באזור רחובות כמות שהיה אצלנו. אישיה הייתי איתו בכיתה אחת בטירונות וההתרשמות הראשונה היתה של בחור יפה, גבוה וחזק. כחייל - היה בעל כושר טוב, ניתן לומר - מעמודי התווך שלנו. היה חברותי ואם התעוררו בעיות - עזר דובר מוכן מאליו. חולשה אחת היתה לו - לבית. דומה שלא פסק מלחשוב על הבית ובתום כל חופשה היה מתחיל מיד לחשב כמה זמן נותר לחופשה הבאה, אבל לא הניח לכך לפגוע בניצועיו ביחידה. היה נהיר לי שהעתיד צופן עבורו גדולות. בגמר אימון הלוחם נפרדו ורכיבו ועת שמעתי שנהרג נדהמתי, ועדיין אני אבל על נפילתו ללא עת.

כשבחרתי את סגל ההדרכה, התענינתי אצל אלו שהדריכו כקצינים את המכים המוצעים. נפגשתי עם החבורה שנבחרה ובמרוצת הכנה הסגל עוד ערכתי מיון וניפוי. אריק הומלץ ואף עבר את ההכנה בהצלחה שרימזה לבאות. אמנם תחילת ההדרכה היה נוקשה בתירגום הוראות לשפת המעש, וביקר לבצע פקודות כלשונך, אבל מהיותו בעל כושר תפיסה, ולאחר מספר הנהרות והדגמות הוכיח שהוא מסוגל ליישם פקודות כרוחן. שנון, חריף ובעל חוש הומור מפותח ודק - לא עזבה אותו רוחו הטובה מעולם. כאשר החלטנו להנציח את ההווי המיוחד שלנו על זוטות היום-יום שגיווננו את השיגרה - הוחלט פה אחד שיהא זה אריק שיופקד על הנושא. סבורני שעוד לא נכתב ספר פלוגה מסודר שכזה, ערוך בטוב טעם, מעוטר בשנינה וחסר תיפליות המוניות. בהכרח הגיעו אלי הדים על עבודת המכים, אם מן הקצינים או מאנשי מנהלה שחברו לחיילים ומסתבר שאריק אף שנחשב "קשוח" ע"י החיילים - הוערך כהוגן ונוקשותו היתה למען המטרה. בשעורים שהעביר, שחזיתי בס בהמשך - התפעלתי ונהניתי. לעיתים תדירות התאפשר למכים לבצע עבודות מנהלה ובחנו בד כבוד יכולתם ומכאן אפשרות לקידומם. התוצאה היתה שמינתי את אריק לסרס"פ - על דעתו והסכמתו המלאה של הסמ"פ, ולאחר שעזב הרס"פ בשל בעיות רפואיות - קיבל את מקומו, והיה כמדומני הרס"פ הצעיר ביחידה והיחיד ממחזורו שהגיע לתפקיד כזה כה מוקדם. נסיבות מותו נותרו עלומות עבורנו עד היום. איתי היה ברכב עת שנפגענו והרכב החלקח. הייתי פצוע וקצת מטושטש אבל הבחנתי בו שהוא קורא לעזרה והפניתי אותו לנקודה, מספר מטרים מאחור, בה ראיתי אדם, סברתי שחובש, המטפל בפצוע נוסף. אמרתי לו לעלות על רכב המתפנה לאחור בגמר החבישה, למגינת ליבי הכבדה - נודע לי אחר ימים שאריק נעדר והכאב היה רב משנמצא ונקבר. זיכרו - כמפקד החלטי, חייל מהימן ורע קרוב לא יסוף מליבי.

המארב ב"רומני"

בונקרים מצריים ביעד "המוטל"

המארב ב"בודפשט"

רמפה מצרית על שפת התעלה

בונקרים חפורים על הרמפה המצרית

סגן כץ יהושוע

נולד ב-15.11.49 בתל-אביב

נפל ב-15.10.73 באזור החווה הסינית.

שוקה, הצעיר בשלושה אחים והיחיד שנולד בארץ גופא להורים יוצאי הונגריה. קל להיפתות ולומר שהחיים ניסו את שוקה בשלל מסות קשות משך עשרים וארבע שנותיו ועל כולן, פרט לאחרונה, הסופית - התגבר. ינקותו עברה עליו ברחובות כשההורים מקווים לעבור למושב או קיבוץ. כמות שהגיע עיזו לילך לבית ספר; עברה המשפחה במפתיע לנוה-ים, ומחוסר כיתה אחילת לימודיו נתגלה כנער כשרוני במידה לא מצויה הן בנושאים עיוניים והן במלאכת יד. הצטינותו לא הפריע אותו מלהיפך לראש חברה מובהק ושוקק חיים - סממן נוסף שנותר בו כמרוצה שנותיו. בהיותו בן 12 וזמן קצר אחר חגיגת בר מצווה נפטר אביו, עת ששוקה שהה במחנה צופי. הנער שהשתוקק לספר לאב בגאווה על זכיה במקום ראשון במחנאות - נפגע קשה מאד ועת רבה עברה עד אשר חזר לעצמו. את החיכון עשה בכפר גלים, שם זכה להוקרה והערכה על יכולתו בלימודים ולכביחותו כאדם ודע. אף שמיעט לשבת על שיעורי בית - הצטיין להפליא ועוד היה סיפק בידו לעסוק בציוד וריג חת-מיטי. בהיותו תלמיד י"א נפל למשכב צהבת קשה והיתה סכנה לחייו. רצונו וגופו גברו על המחלה והוא חזר ללמוד ולעזור לזולתו. רק לאחר שנים גילתה אחת מבנות כיתתו שיהושוע עזר לה במתמטיקה משך חמש שנים. משנתבקש ללמוד נגינה באקורדיון על מנת לנגן בבית ההבראה הגיע לשליטה מדהימה בכלי תוך חצי שנה; זאת פרט לדיעתו את הקסילופון. בנובמבר '68 התגייס ליחידה ופתח ברצף של הצטינויות הן בקורסים והן בעבודה מבצעית ועם חניכים. את שרותו ביחידה סיים כמ"פ - האהוד ומן המוכשרים שהיחידה ידעה מעודה. תקופת מה לאחר שרותו עשה באיש בטחון באל-על ופגיעה שספג כשוגג בעת שרותו הביאה להפסקה ארוכה. במלחמת ירו והצטרף לותיקי היחידה שהתקצו למסגרת מאולתרת בפיקוד מפקד הסירת הקודם. ב-15.10 נפגע כשהיה בדרכו לחלץ פצועים מטנק פגוע ונחשב נעדר משך ימים עד למציאתו. מעטים האנשים שרכשו להם כה הרבה הערכה הוקרה וחיבה; נפילתו - מהווה אבירה לכל שידעוהו.

אח כץ הכרתי באפריל '72 עת הגעתי לפלוגה א' כמש"ק קשר. הייתי החייל הצעיר בפלוגה
אלא שיחסו אלי היה נהדר - כאל כל שאר החיילים. כץ הדביק לי את הכינוי "טרום טירון".
כנוי שמצא חן בעיני כולם. נמשך כל התקופה בה שרתתי תחת פיקודו הערצתי אותו מאד.
תמיד ידע ללחוץ כדי שלפלוגה תהיינה יציאות יותר טובות הביתה. ידע להיות החזק בכל
מקום וזכור לי במיוחד אותו ערב בו חזר מהבית ושמע ש"הראל" נהרג. הוא עמד כמטבח
בעזה, כמה שעות כשהוא מסתכל על המקום בו נהרג "הראל". יותר מאוחר השתחרר והתחיל
לעבוד כאיש בטחון באל-על. גם אז שמר על קשר והיה מופיע לפעמים לביקור. כאשר נפצע
בהולנד ובעיתון כתבו כיצד זינק כפנתר כדי להגיך על אנשי אל-על לא התפלאנו בכלל.
כשהופיע מאוחר יותר בנופש בנתניה התנפלו עליו החבר'ה בשימחה. במלחמה שמענו כיצד ברח
מעבודתו באל-על על מנת להשתתף בקרבות וגם דבר זה לא הפליא אותנו. שמענו כמה וכמה
פעמים כי נפל בקרב אך סירבנו להאמין. רק כשמענו בבירור את הפרטים כי נפל בשעה
שניסה לחלץ פצועים מטנק פגוע, ידענו כי אכן כץ נהרג.

ח. נ. צ. ב. ה.

אביעד אהרונסון

נולד ב-2.8.51 ככפר סבא
נפל ב-9.10.73 בקרב נגד פלוגת קומנדו מצרית,
בדרך למעוז הצפוני.

עודד איש הכל-בו, הרע, הלוחם הנבון. לא בפחע הפך לכוכב בצבא. עוד עת רבה טרם שהתגייס - באוגוסט 1969, קנה לו שם כחלמיד מצטיין ושקדן בכל שנתו ירו, ורכש את חוכמת והערכה הסובבים אותו. הנגן המוכשר של גיטרה באס וחצוצרה ידע גם לקלוע לסל ולחבוט באגרוף לעת צורך. שמירה קפדנית על מסורת וחפילה לא וחקת רגלי תעלולים עליזים שיזם וטחבריו נחפזו לחקות. איש העקרונות שכצר חייו המלאים נתן דעתו להם - שאין ידם משגת או שאין שיכלם תופס כיצד להנות מהמתח הברוכה - הקרויה חיים. השתדל, בשהוחז בארצות הברית ליקרב לנערים כושיים על מנת להוכיח להם שאין הישראלים גזעניים, ואף שהכסף היה בהישג ידו - מעולם לא הידר בלבשו, ולא מתוך רשלנות אלא כעקרון שיווי-בן, כל הוויתו זו באה לידי בטוי גם בצבא. אף במלחמה האחרונה, עת צורף ליחידה, יחידתו לשעבר, למדו החיילים הצעירים במהרה לתת בו אמונת - והוא לא הכזיב. ראשון במסתערים היה ובירו מקלע כבר אל מול עמדות המצרים וראשון צנח פגוע אל חולו הרך של חוף סיני.

*

בכואי לסכם במספר מילים את דמותו של חברי ורעי, בלב ובנפש, עודד, אינני מאמין עדיין כיצד נקלענו למעמד הזה.

ל"סחבי" (כך כינינו האחד את השני) היו שני איפיונים עליהם התמקדה דמותו המופלאה. הוא ניחן בכושר מנהיגות פנטסטי. בפלוגתנו, לאורך הטירונות ואימון הלוחם - הוא היה אגדה, מרכז לחיקוי.

כושר מנהיגות אמיתי ניבחן בשעות קשות וכאלה לא חסרו לנו, או אז התגלה עודד במלוא הדרו. בחוש הומור המיוחד רק לו עזר לחברה להתגבר על כל הקשיים. בדינמיות האין סופית שלו ובחמימות שידע לתת לכל חבר, הוא למעשה גיבש את הפלוגה. כאן כבר נגעתי באפיון השני שלו, אותה דעות - אותה "סחביות" ידועה. חבריו היו עבורו כל חייו, דבר מקודש שהיה מוכן לתת חייו עבורו.

עודד לא חיפש תארים וציונים טובים. היה ביכולתו לסיים כל הקורסים שעברנו כחניך מצטיין, אך הוא ויתר על תארים אלה. הוא העדיף להיות חבר מצטיין, רע אמיתי. הוא העדיף את טובת הכל מבפנים, מן הלב - כי הוא היה איש הלב.

יהי זיכרו ברוך לעד .

יצחק בניטה

עודד יקרתי, עודדי החמוד, ילדי עם העיניים הבוהקות. הנה נצבים אנו כאן, חפויים, אכלים וממאנים להאמין - וקשה, קשה האמן לי המעמד, ברירת המילים שהן כה דלות מהביע המועקה שבלב, הזעזוע שבנשמה.

רק תמול שלשום היית תינוק, ילד, נער, גבר בראשית פריחתו, שכל כך הרבה תקוות לעתיד גנוזות ועצורות בכך; ועתה, הוי מה גדול השבר ואין ניחומים לאבידה - יחד איתך לקחת חלק מכולנו, כל אלו הקרובים לך, כי מה אנו אם לא ארג, שתי וערב של יקירינו - תיקוותיהם, אכזבותיהם, רצונם, כוחם וחולשותיהם, כך עודי, חלק של כל אחד מאיתנו הלך איתך, כפי שכל אחד מאיתנו נושא חלק משלך שישאר איתנו -

וחלק זה עשיר ומופרה בתום נעורריך, חיוכך המלבב, תנועותיך הרחבות, מכטך הבוהק והנבוך, עמידתך הבוטחת - הזינוק שנקטע ...

עודי, אין אנו נפרדים ממך כי לא נוכל להיפרד מעצמנו. מתפללים אנו שתנסוך בנו כח להמשיך ולשאת את נטל החיים, כי ידעת, הוי מה ידעת, כי כבד המשא, מה כבד.

סמל סופר יצחק

נולד ב-2.3.45 בפתח-תקוה
נפל ב-15.10.73 בפריצה לאזור החציה.

איציק נולד בבית חולים בלינסון וחייו, לרבות לימודיו, עברו עליו בהרצליה. היה מסור למשפחתו ובהשכלה - לארצו. אהבתו זו באה לבטוי למן ילדותו, בחיבה שנטה לארכיאולוגיה ומאוחר יותר בטיוליו, בפרט בנגב ובסיני. אהבה חדשה - לצילום, הביאה לידי הנצחת הארץ ונופיה במסעותיו אשר נערכו בכל עת כשר.

את אשרו באהבת הארץ מצא בסיירת, אשר היתה בזמנו קומץ אנשים שפעלו בנגב. במלחמה ששת הימים היה עם הכח הראשון אשר פרץ לסיני. אז גם התגלה כאמן הצילום. בחזרו מן המלחמה פתח תערוכות צילומים מן המלחמה וזכה לשבחים וביקורות נלהבות הן בארץ והן בחו"ל. גם את קיר לשכת היחידה מקשט עד היום צילום הר הבית, מלאכת ידו שהקדיש לסיירת.

ב-25 לפברואר '69 נסע לארה"ב לשם לימודים. שם סיים את בית הספר הגבוה לצילום טלביזיה וקולנוע בהצטיינות והתקבל לעבודה באחת הברות הגדולות בעולם. שנה לפני המלחמה הסריט סרט על סיני - שזכה להדים חיוביים בארה"ב. שאיפתו הגדולה היתה להסריט סרט על היחידה ואמנם הפרוצדורות נכנסו להילוך גבוה, אך התכנית לא יצאה אל הפועל.

לפי תכניתו היה אמור להגיע ארצה סופית בסתיו '73. פעמים רבות אמר: "אם פורצת מלחמה - הריני שב ארצה מיד ואף אם יהא צורך לתת את חיי"; ואכן הגיע עם אחיו הבכור, במטוס הראשון, וב-8.10.73 הצטרפו לסיירת. ב-15 לחודש נפל עם עוד שמונה מחבריו מפגיעה ישירה בריכבו. בן עשרים ושמונה ומחצה היה בנופלו.

ה. י. ד.

*

סופר תמיד בלט במספר תכונות יסוד: אוח התנדבות ומורל גבוה ומרץ רב עם רצון וכשרון ארגון, החל בקומזיץ וכלה בפעילות שטח. עם תכונות אופי היה לו גם סמל מובהק - המצלמה התלויה על כתפו עם סלילי הסרט המחוברים לרצועתה. כלל לא ניתן לתאר אותו בלעדי המצלמה

שהיתה לא רק מקצועו אלא אף אהבת חייו. דומה שדרך המלצמה ראה את כל העולם ובעזרתה ביטא גם את עולמו השניה.

כשאני עוסק היום בשחזור תקופת הסדיר, אני נזכר שאף אז, בטירונות כבפעילות בערבה, ברצועה ובהר הנגב היה סופר בולט בבני מחזורנו.

בעת מלחמת ששת הימים כבר היינו אנשי מילואים ולא גוייסנו. אי לכך, ככל הצעירים, התנדבנו. כשהתנדבתי, וזה היה זמן ניכר לפני המלחמה, סברתי שאני מן הראשונים; הופתעתי לפגוש את סופר ולהיווכח שקדם לי בהרבה; וכמובן עם מצלמה והרבה מרץ. נפגשנו פעם נוספת בעיצומה של המלחמה בנחל (הוא היה בכח שחדר מקצימה מקצימה ואילו אני בכח שחדר דרך כונתילה). עם שוך הקרבות נפרדנו ובעצם לא שמעתי דבר אודותיו פרט לפריסת שלום כחצי שנה טרם המלחמה הנוכחית דרך מישהו שראה אותו מצלם בסיני.

נדמה לי, שכבר בבוקר יום שני, השלישי למלחמה, הופיע סופר במחנה בו ישבתי עם אחת מפלוגות היחידה. עד היום אינני מבין איך הגיע כה מהר מניו-יורק לטסה. ארגנו לו ולאחיו נשק וחגור והם הפכו לחיילים מן השורה. בדרך כלל קשה לאזרח להיקלט לחברת נוער בסדיר, אך סופר השתלב במהירות מפתיעה והפך לדמות מרכזית. כתמיד, מה שאפיין אותו גם הפעם הוא רוח ההתנדבות. היה בא אלי עם נתן, גורר אותי לצד ואומר: "שמע, אני יודע שהמצב קשה; אנחנו רוצים לעזור, לפעול; תגיד רק מה!?" האמת היא שלא היה צורך להגיד - הם עשו כל הזמן. גם אותה עת ואף בסערת הקרבות - לא זנח את הצילום.

נעים היה להימצא במחיצתו ובמחיצת נתן אותה עת. לשבת וסתם לדבר ולהתווכח ולשמוע מיני סיפורים ותוכניות לעתיד, כביכול המלחמה הינה עסק דצצי ומיגבל מאד. אולם לגבי איציק - לא כך רצה הגורל. ליל ה-16/15 לאוקטובר היה עבורו הליל האחרון. לאחריו בא יום חדש, יום ללא איציק.

יובל דביר

נולד ב-15.9.52 בקיבוץ שובל
נפל ב-9.10.73 בפריצת הדרך למעוז הצפוני.

רמי - בן לשושנה ומשה. יליד קיבוץ ואיש הקיבוץ בכל רמ"ח אבריו. כל שנותיו עשה בקיבוץ ובכלל זה לימודיו. חיבה לתרה נודעה ממנו לצמחים, והרחיב חיבתו וידיעותיו בעבדו בענף הנוי - אליו קיוה לשוב בתום שרותו הצבאי. איש המעש היה ולא איש דברים. למן תקופת המוסד הרבה בפעילות חברתית ואף הדרוך בקרב ילדי הבדואים בסביבה בהשתדלו להורות להם יסודות השוויון והאחווה שהיו עקרונותיו. כדורעף היה חביב עליו ונטל חלק במשחקי נבחרת הקיבוץ. אהבתו את הטבע - הגדול שבאומנויות, משכה אותו לנסות ידו גם בציור ופיסול, תחביב שליווה אותו גם במרוצת שרותו. גופו האיתן באופן יוצא דופן, מזגו השקט והבטוח עמדו לו גם במרוצת השרות בצבא, והיו לצוק משען גם לרבים מחבריו. רמי התאכזב ממיעוט הפעילות המבצעית אך לא הניח לאכזבתו להתבטא בעבודתו. משסיים קורס הקצינים בהצטיינות פנה להדרכתו, והיתה זו מן התקופות היפות לו ולפיקודיו שהעריצוהו. במלחמה כבר היה מ"מ בפלוגה מבצעית ובקרב נגד אנשי קומנדו מצריים שחסמו הדרך למעוז הצפוני הנצור - נפגע אנושות. מספר ימים לחם גופו החסון במוות - אך לסוף נכנע לו.

*

רמי - הטוב שברעי בשלוש שנות שרותנו. את כל שלוש השנים שהיינו האחד במחיצת השני - למעט קורס הקצינים. החל מן הטירונות; באותה כיתה היינו ואני זוכר שתמיד היה השקט שבחבורה והפעלתן שבה. גם ברגעי הלחץ הקשים ביותר - נענה לבקשת חברים ואף עזר בלא שנתבקש - ומעולם לא הזכיר זאת לאחר מכן ולא התגאה ביכולתו. היינו זוג בכל; שעורי מד"ס, צמד באלונקות, דוחפים בחילופין את המתקשים לרוץ או לסחוב אלונקה. אפילו כחייל וחבר סמכתי על רמי מתוך הרגשה שאיתו הכל יסתדר ועל הצד הטוב ביותר. באימון הלוחם היה רמי פתוח יותר והיררה לדבר על הקיבוץ. לא היה דבר נעלה בעיניו מן הקיבוץ והעבודה, ורמי התפלא וכעס על העוזבים. רמי התבלט גם בתקופה זו כחייל מהימן ונווט מן המעולים. הייתי איתו בחוליית ניווט, ומעולם לא נעתר להפצרות "לסבן". תמיד הקפיד להגיע לכל נקודת ציון ולבצע הוראות כרוחן אף אם לא היו מדויקות.

מכל התקופות נהניתי בעת שחזר מקורס הקצינים ועברנו יחדיו להדרכה, הוא כמ"מ ואני כסמל צוות. רמי השקיע את כל כולו בהדרכה והחיילים חשו זאת, לא רק מאחר ועבדו קשה; מעולם

לא זנח בעיה ולו פרטית, טרם שנפתרה. בסידרה בבית - ג'וברין, ליקט צמחים וסידר בצנצנות במרכז המאהל עם הסבר על הצמח ושמו, זאת על מנת שיכירו את הצמחיה באזור. מאידך לא התיר להם לקטוף פרחים מוגנים. בשבתות, כשנותרנו יחד בבסיס, היה רמי "קופץ" הביתה ומביא חבילה שהיתה אימו מכינה מבעוד מועד. נהגנו לשבת ולפטפט - על הקיבוץ והעיר, על השומר הצעיר כתנועה; סיפר על טיולים שערך לבדו, אם ברמה או במדבר יהודה, כשרק תרמיל על שיכמו.

בפרוץ המלחמה ירדתי עם עוד חבר'ה בשלושה ג'יפים לבלוזה. בליל שבת הצטרפנו לפלוגה ששהתה שם ולפתע שמעתי קור קורא בשמי: "ברנט!" התחבקנו ולחצנו ידיים. רמי סיפר לי מעט על המתרחש בגיזרה ויחד עברנו את הלילה הזה בשמירה היקפית על המחנה. ביום השני היתה כוונה לבצע תקיפה באזור שנכבש על ידי המצרים והיה ברור שהמבצע מסוכן ביותר. חבר'ה רבים קיטרו, ואילו רמי, אף שליבו היה כבד עליו לא קיטר ולא סירב. המבצע מכל מקום בוטל כשהלכנו לפרוץ את הציר למעוז הצפוני הייתי בכח אחד עם רמי. ההליכה היתה רגלית וקשה, בפרט כשהתחלנו לחטוף פגזים; היו מספר נפגעים קל אבל ההתקדמות נמשכה עד שנתקלנו באש אוטומטית. התנהל קרב יריות סטאטי וממושך כשאנו חסויים מאחרי תלולית חול. רמי ירה במקלע כשנפגע ונפל אחורה לידי. ההלם היה איום ולא חזרתי לעצמי עד עבור ימים מספר. רמי היה אחי בנפש, רעי הטוב והקרוב ואובדנו הותיר בי צלקת שלא תגליד.

יהודה ברנט

יצא לי לעבוד עם רמי כסמל צוות במחזור פברואר '73. כבר בהכנת הסגל ניגלה לי כבחור יסודי ובעל מרץ. ישבנו בלילות ודשנו בחומר הכתוב כשאנו מדקדקים על קוצו של יוד. רמי לא התיר להשאיר דברים פתוחים ולא הירפה עד הגיעו לפיתרון; לא פעם נותרנו עובדים עד השעות הקטנות של הלילה.

בתחילה היה רמי מסוגר. עם הזמן התחיל להשיח דברים, על פי רוב אודות הקיבוץ וביחוד אודות ענף הנוי אותו אהב במיוחד. זכורה לי תערוכת הצמחים שהקים במאהל בעת סידרה באזור בית-ג'וברין. בשעורים כשדה הפתיע את חניכיו, לעיתים, בשאלות אודות הצמחיה ובעלי החיים באזור.

רמי היה איש הדוגמא האישית. הוא נהג להדגים בפני החיילים את הביצועים ברמה שדרש אותם, חזר והדגם, וכן תירגלם בלא לזכות עד הגיעם לרמה הנדרשת.

בחופשותיו הקצרות הירבה לטייל והיה מספר בשובו על חוויותיו. לא אחת תיאר בפני את נופיו הקסומים של הדרג'ה אשר היה חביב עליו במיוחד.

רמי היה שונה מן החבר'ה בכך שהיה יותר; יותר שקדן, מרבה לחוות את הנוף, יתר רגישות לאידיאלים וכן בעל יכולת גבוהה, אותה השקיע בעבודה שאהב, ללא ליאות.

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים.

אודי זמברג

סמל ראשון סנדובסקי יוחנן

נולד ב-28.11.52 בשדה יעקב
נפל ב-15.10.73 בפריצה לאזור החציה
במלחמת יום הכיפורים.

כשאומרים את השם - יוחי, עולה דמותו לפני העיניים. מושכניק בלונדיני ומחויך, בעל ידי זהב. חייו עברו עליו בהשקט ובשלווה בכפרו שבעמק, שדה-יעקב, שגם גם סיים לימודיו היסודיים. נטיתו למכונאות גרמה לו להמשיך בתיכון מקצועי, בנשר, שם התרכז בשרטוט מכונות. בגמר לימודיו המקצועיים השלים תעודת הבגרות במישלב. חיבתו למכונאות גמלה להחלטה, להמשיך לימודיו האקדמיים בטכניון כתום שרותו. עיתותיו הפנויות הקדיש לנושא החביב עליו, עת פירק, תיקן וכנה מנועים ישנים, ואף גיוסו באוגוסט '71 לא פגע בהתעסקותיו. על שרותו אמר: "זוהי חובה שיש למלאה, וככל דבר אחר - אם מבצעים אזי על הצד הטוב". על אף שהיה צעיר יחסית, הרי בשל אחריותו, ויכולתו הטכנית שימש כסרס"פ. אולם כשיצאה הפלוגה לטיהור אזור החציה - לא אבה לנוע אחריה על נ.נ. והצטרף לזחל"מ המ"פ. עם חבריו בזחל"מ מצא את מותו בהיפגע ריכבם פגיעה ישירה.

*

שני יקים היו בפלוגה, עמוס רוזנטל ויוחי שתמיד היה "פיקס" וכבר באימון הלוחם אמרו עליו שיהיה רס"פ. בעל חוש טכני למופת, נהג להמציא מיני פטנטים שיוסיפו לנוחיותו, ואם נדרש מברג או פלאיר היה ברור שצריך לפנות אל יוחי. סיסמתו באימון הלוחם היתה להיות אדיש, כהגנה בפני לחצים, ואמנם מעולם לא התעצבן; היה מחייך חיוך חמוד ונותר אדיש.

עמוס י.: "הלכתי איתו למספר טיולים. לא היה יוזם ולא התמצא אך נהנה ליטול חלק. לא ידוע לי על תחום בו התעניין במיוחד פרט ליכולתו הטכנית המעולה. היה קשור מאד לחברתו אך לא דיבר אודותיה".

אורי: "התלוצצנו בתחילת המלחמה. ציינתי שאני באג"ם ועל כן אין לי מה לדאוג ויוחי אמר שכסרס"פ ינוע על נ.נ. בעקבות הפלוגה, אבל כשהעסק התחיל יצא כמו כולם, כלוחם מן השורה. ביום שישי שלפני המלחמה הייתי עם יוחי על זחל"מ במרדף באזור האי בלח. הלכנו על העקבות והגענו לתעלה. כשהשקפנו וחשנו את השלווה שסביב, לא עלה בדעתנו שלמחרתו תיפרוץ המלחמה".

עמוס: "יוחי ידע להסתדר טוב. בחופשות היה בא אלי. בימי שלישי היינו דוחפים את האוטו דרך השדות ונוסעים לחברה. אני הגעתי לפלוגה מהדרכה וביום שלישי "תפסתי" שיחה עם יוחי. הוא אמר לי שבפלוגה מבצעת צריך להיות מקורב יותר לאנשים; בסוף סיכמנו שנשתדל להנות ככל האפשר מיתרת השרות".

יוחי היה צלף טוב, ובתקופה מסויימת כשעבדנו עם אקדחים פיתח נטיה לנושא. לפיכך רכש אקדח שגם במלחמה היה איתו. גם בקורס מכי"ם, כאשר נכלא לעשרה ימים לא נישבר ולא חלה בו דמורליזציה. קיבל זאת כהכרח לא נעים ועבר את התקופה בקלות. בכלל היה מהדמויות של המחזור, מן הקבוצה הבולטת אף שהיה שקט ודי נחבא אל הכלים...

מתוך שיחת חברים

סמל ראשון עצמון עמרי

נולד ב-25.4.53 בגשר הזיו
נפל ב-15.10.73 כפריצה לאזור החציה
במלחמת יום הכיפורים.

עמרי היה איש פעלים. תכונה זו שבאופיו באה לידי בטוי גם טרם התגייס. בגמר בית הספר היסודי למד מכוונאות רכב בבית ספר תלת שנתי, ואת שנתו האחרונה כאזרח העביר בעבודה אינטנסיבית בבניית הבית והמשק. תחביבו העיקרי היה מכניקה אך ידו רב לו גם בשאר עבודות יד. עיסוקיו הטכניים לא מנעו ממנו לאהוב בעלי חיים וצמחים ולגלות בקיאות מפתיעה בנושאי הטבע; בקיאות וחיבה שגדלו והלכו עם שנות שרותו. כאיש המעש לא הירבה לדבר ולספר על חוויותיו אף שהיה בעל טביעת עין חדה ודעות עצמיות ברורות. עמרי התגייס במאי 71' ואף שדרכו לא היתה סוגה בשושנים, הוכיח עצמו למן הטירונות כאחד המעולים בלוחמי וחיילי היחידה; חוש האחריות המפותח ויכולתו האישית - יצאו להם שם דבר, כמו גם טוב ליבו וחיוכו שלא סר מעליו. בליל בו נפל, הצטרף לעוד מרעיו הקרובים שלחמו מזחל"מ המ"פ, ועימם ניספה מפגיעת טיל אויב.

*

... אהבנו אותו ...

רק כך אפשר לפתוח ולאמר; נכון שאין זו חכמה להיות רגיל ומסורתי ולהתייחס רק לחיוב שבאדם. יש בזה המון עירפול. אבל לנו שהיכרנו אותו, אין זה מוזר ומסורתי. פשוט - להיענות לכל מילה, טרזניה ובקשה בחיור, זו היתה גדולתו של עמרי. המבט הקצת מונגולי - ממזרי בעיניו, דומה שאמר לך הכל. המילים היו נילות בלבד, כמעט מיותרות. קשה לשכוח ובעצם בלתי אפשרי - את הצעקות בלילות שבהם פסק לפתע הגנרטור מלעבוד: "עמרי! פק-פק!" לפעמים נדמה שהיה לו כשרון מיוחד ליצור יש מאין. בכל מקום אליו הגענו נהנים היינו כמעט מכל התנאים שהיו אפשריים לחייל-חשמל, סדר ואירגון (אף שבנושא זה "קיטרנו" לא מעט). תמיד ידו של עמרי בדבר. כל אלו לא הפריעו לו להיות "מאיניק" במלוא מובן המילה, השתוללות עולצת, שמחת חיים שובבה - עמרי היה כוכב גם באלו; ובהיעלם חיוכו נעלמו גם רבים, רבים מחיוכיו.

אלדר קינן

הכרתי אותך עוד בטרם טירונות, וכבר משיחות ראשונות ידעתי מי ומה אתה. כשנישלחנו לעבודה ואמרתי לך: "עזוב, שטויות!" שללת את דרכי ואמרת שאם הוטלה עלינו עבודה, יש לבצעה ויהי מה.

היה נהיר לי כבר אז שמי שיזכה להיות חברך, יקנה לו את הטוב שברעים, אמנם היטית שכם בכל מקום שנדרש ועזרת לכל נזקק. אפילו כשהתעצל מישהו - החלפת אותו ללא תרעומת. המרץ והרצון שלך הדהימו אותי ו - אפשר להודות - גרמו לי אפילו לקינאה מסוימת. בעוד שכולם עייפים תמידית ויש המנסים ל"סבן" להתחמק מכל אחריות - שאפת אתה לפעול וקבלת אחריות ברצון ובגאווה; גם אם קשתה העבודה - גבר בך יצר האתגר והרוח הטובה לא עזבה אותך. אפשר זוהי הסיבה בשלה היית כה מקובל בפלוגה ולא היה איש שלא אהב וכיבד אותך. אני שמח ומאושר שזכיתי להכירך ולפעול במחיצתך - והדוגמא שהיצגת בפני לא אבדה עם נפילתך. דרכך ודמותך תשמש גם הלאה נר לרגלנו ובכך כמדומה - אתה ממשיך פעליך.

חברך,
מוטי ליברמן

סמל קבלי אפריים

נולד ב-8.12.52 בתל-אביב
נפל ב-15.10.73 בפריצה לאזור החציה
במלחמת יום הכיפורים.

"כבש" - שם נרדף לחיים תוססים, ל"לא איכפתניקיות" זוהרת ועליזה. אחר שסיים לימודיו התיכוניים התחיל מתכנן לימודים בטכניון בבאר-שבע תוך שהוא שואף לממנס בעצמו. חובב כדורגל מושבע ומאזין להוט לרדיו, הירבה להיות במחיצת חברים וכאלו שפעו סביבו. היה נהג מעולה ומנה בין תחביביו אפילו בישול, והארוחות שהכין לחבריו היו מן המפורסמות. אפריים ניחן בגוף חזק ודאג לשמור על כושרו הגופני. על פי רוב היה עיקש, אך ידע לוותר ולא אך על דברים של מה בכך. זמן רב טרם הגיוס החליט להתנדב ליחידה ומשכח והתגייס לא התחרט. מזגו הסוער הביאו לעיתים לצרות, אך קשה היה לכעוס עליו. ב-15 לאוקטובר הצטרף לידידיו בני מחזור אוגוסט '71, וניספה עימם על זחל"מ המ"פ כ-3 ק"מ צפונית מזרחית לתעלה.

*

שיער שחור מתולתל, עיניים מבריקות, חיוך של טוב לב רחב וסוחף - "כבש". כך כינינו אותו בשל שערו המקורזל. היכרתי אותו טרם שהתגייסתי ליחידה. שקט ומאופק כלפיחוף, אך חי ותוסס מפנים. כשהייתי חוזר לחופשות קצרות הרבינו להיפגש והוא התעניין ביחידה ושאל לפרטים. סיפרתי לו כללית ותיבלתי בזוטות מהווי הפלוגה שלי. לפני גיוסו המלצתי לפלו לכו ללבוש לסיירת - ידעתי שמקומו איתנו.

גם בעת שרותנו המשותף היינו מתכנסים בערבי שישי בביתו שם חשמתי כבביתי השני. זכור לי ערב שישי אחד שנותרתי בבסיס בעת קורס הקצינים וחשבתי היאך תוכל חברתי להגיע אלי לבקרני. למחרת הופיעה; כבש הביא אותה במיוחד מתל-אביב. תמיד מוכן היה לעזור ואת הכל עשה כביכול הדבר מובן מאליו. קשה לכתוב על "כבש" כעל אחד שאיננו. הלב עדיין ממאן להאמין; ובעומדי ליד הקבר, מתכוונן אל בין הרגבים - חשתי בחוסר אונים, ואת הכל עשה כביכול הדבר מובן מאליו. קשה לכתוב על "כבש" כעל אחד שאיננו. הלב עדיין

ממאן להאמין; ובעומדי ליד הקבר, מתכוונן אל בין הרגבים - חשתי בחוסר אונים, ואת ליבי
פילחה השאלה, שאלה המכילה כה הרבה:

... מדוע? ...

ת. נ. צ. ב. ה.

דני אליאן

... אפריים היה בחור זהב. כמו כן גבר רציני - לא פחד מדבר. כשהיינו בלוד, הביא
מכוניתו מהבית והשתולל איתה. כשלוזון אמר לו: "היזהר במהירות כזו!" אמר - "קח את החיים
בקלות!" בסידרת חינוך נסענו כמה חבר'ה לסרט. השעה היתה מאוחרת וכבש נסע כמו מטורף;
חלק מהחבר'ה ירדו מהרכב בדרך מרוב פחד. סיפר בהזדמנות אחרת כיצד הפחיד את אימו
כשהבחין במכונית עוקפת מכונית שניה והתברג בינהן. אהב לטווח ונהג לצאת גם בחופשות
לירות במיטווחים. פעם באימון אקדח הזמין מספר חבר'ה הביתה והכין להם ארוחה כיד המלך.

לעומת זאת - לא יכול היה לשאת שיעורים עיוניים ותמיד היה נרדם. כמות שהתישב - היה
מתחיל לנמנם. אפילו בעמידה כשהנשק מונף בידינו היה נרדם? אולי משום שהיה חזק מאד
וכמעט לא חש במשקל הנשק. בקורס מכ"ים נשלחו מספר חבר'ה משטח האימונים לבסיס בכדי
לשטוף את החדרים. כבש אמר להם ללכת לישון ולמחרת נישלחו שנית, כעונש. כשהמ"כ העיר
אותם וחפץ להגיש נגדם תלונה אמר לו כבש שהוא האשם, ומאחר והמ"כ התעקש לקבול על כולם
איים עליו כבש ועל כן הורחק מהקורס...

מתוך שיחת חברים

סמל ראשון קולטון מרכזי

נולד ב-25.4.51 ביפו
נפל ב-15.10.73 בפריצה לאזור החציה
במלחמת יום הכיפורים.

מן הסתם, שמר מוטי בצבא על הקו אותו החל כבר כתלמיד תיכון. בגיל 16 קיבל תעודת הצטיינות של מגן דוד אדום, בצבא סיים קורס חובשים בהצלחה ותוכניותיו, דומה שנתמקדו בלימוד רפואה ככלות שרותו. את נערותו עבר באזור תל אביב ולמד במגמה הריאלית בתיכון. אמנם לא היה תאב לימודים אך מש"הוחזק קצר" הוברר שיש גם יש ביכולתו להצליח. לאחר גמר הקורס בצבא הפך להיות שקדן יותר, והקפיד לרענן ידיעותיו ולשמור על יכולתו המקצועית, ואמנם היה מסור ואחראי בתפקידו במידה יוצאת דופן. נראה שלא בכדי - נבחר אף הוא לצוות המ"פ - עמו לחם ונפל, כמטחווי עין מגדת התעלה - המטרה.

*

בדומה לי היה גם מוטי גבוה מאד וג'ינג'י ואף התגייסנו יחדיו במאי 1971. הכרנו בבקו"מ, שם יצא שימעו כאחד היודע תמיד אם נותר מקום פנוי ביחידה ולאיזה סוג תכונות. מתוך שהיה בולט מאד - סבל קשות בטירונות אשר היתה קשה כשלעצמה, אבל סיים את התקופה הזו - כאלו שבאו אחריה בהצלחה וכשהוא צוחק לקשיי האמש. התקרבו מאד בתקופה ששהינו לחוף מפרץ סואץ, תקופה שבה הפך מוטי לדמות מרכזית בספר הפלוגה הודות לתעלוליו. נהגנו לצאת יחדיו לאפטרסים, בשהותנו בבסיס, וקולט (כך קראנו לו) משך אליו בנות כזגוביס. מאוחר יותר יצא לקורס מכ"ים ומשחזר עבר לפלוגה אחרת ואזי נפרדו דרכינו.

במותו - שיכלתי ידיד טוב, עליז ומסור.

ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרו של אחי,

מוטי היה ג'ינג'י "ג'ינג'י באופיו וג'ינג'י בצבע", כמו שנהגה לתארו גיסתו שאותה זכה להכיר רק חודש אחד ויחיד. ג'ינג'י שטוב לב היה בשבילו מושג שלא ידע גבול. מוטי הקדיש את עצמו לעזור לזולת, ידידים, חברים ואף זרים שאותם כלל לא הכיר.

היה מחזה שכיח לראות את מוטי עוזר לזקן לחצות כביש סואן, מטה שכס למשפחה זרה, להעביר את רהיטיה לדירה חדשה, חובש רגל פצועה של כלב רחוב וכו'. כדבר מובן מאליו ראינו את הצטרפותו לצוות המתנדבים של מגן דוד אדום, וזאת כבר בגיל צעיר מאד. בגיל ארבע-עשרה זכה לתעודת הוקרה ממגן דוד אדום, על עזרתו במלחמת ששת הימים.

האנשים והסביבה בה חי מוטי ידעו להעריך אותו. כאשר הורכבה משלחת של בני נוער, נציגי האזור לסיור באירופה היה זה אך טבעי שמוטי יכלל במשלחת זו.

מאוחר יותר כאשר שרת בצבא, טבעי היה שיהיה חובש, למרות ששרת בסיירת קרבית, הוא היה צריך להיות זה שמיועד לעזור לנפגעים ולהקל על פצועים. הוא ידע שזו מלאכה קשה, לא נעימה אבל הוא הרגיש שמישהו צריך לעשות את המלאכה.

מוטי אהב את הסיירת. אני זוכר תקופה שבה נפגע בבטנו. ההורים אמרו לו שזה הזמן להפסיק, לעזוב את הסיירת, לנוח קצת, אך כולנו ידענו שהוא כלל לא יהיה מוכן לדון בנושא. הייתי גאה בו על החלטתו.

כעת מוטי איננו עוד, זו הפעם הראשונה והיחידה שלא קיים את הבטחתו לאביו. הוא אהב את הוריו, ותמיד השתדל שלא להדאיגם. כשקראו לו לחזור ליחידה הוא נפרד ואמר לאביו: "אבא, אני אחזור", והוא לא חזר. לא האמנו בתחילה, כי הרי כיצד יתכן, מוטי אמר שיחזור, אז לא יתכן שלא יחזור.

ביומו האחרון ראיתי את מוטי פעמיים, פעם בשיחה חטופה בעת ההכנות לקרב, הוא היה מוזר, הוא דאג. שוחחנו קצרות, והוא היה שונה. אחלנו לעצמנו להתראות אחרי המלחמה. בפעם האחרונה ראיתו בנסיעה על הכביש. הוא עמד זקוף בזח"ל והאלונקה מוכנה בידו. הוא נופף לי בידו לשלום ועל פניו מעין הבעת אושר, כאילו הוא כבר לא דואג, מעתה הכל יהיה בסדר, הרגשתי הקלה.

היום אני מבין דבר שלא הבנתי אז. היו אני מבין שלמעשה, מוטי דאג לי. כשראה אותי שוב היה מאושר.

לכם, אחיו הלוחמים, אומר דבר אחד. המשיכו בדרך בה הלכתם, בדרך בה מוטי הלך. בזכותכם החיים והנופלים, קיימת מדינת ישראל. הייתי רוצה שקיום מדינת ישראל לא יהיה מותנה במחיר כה כבד, אבל אם זה המחיר - עלינו לשלמו.

קולטון חיים

סמל רדבינוביץ' דב

נולד ב-16.1.52 ברמת-גן
נפל ב-7.10.73 בקרב נגד קומנדו מצרי
על גבעות החול של רומני.

מרכיב חייו עשה דב בעיר הולדתו - רמת-גן. בגמר לימודיו היסודיים עקר לפרדס חנה ומשך שנתיים למד בבית הספר החקלאי. שתי שנות התיכון הנוחרות סיים בתל-אביב, במגמה הומאנית. פרט לתשוקת הציור שהיתה מושרשת בו הגה חיבה לספורט, בפרט משחקי כדור, וליים. כל אימת שנזדמנה לפניו שער כושר - היה שם פניו לים ומשלב הנאתו זו במשחקי הכדור; טבעי, אם כן, שבמרוצת הזמן נתפתח בו הרצון לבור לו את הספורט כמסלול חיים ואמנם רקם תכניות ללימוד חינוך גופני במכון ווינגייט. עוד טרם שהתגייס הביע רצון להתנדב לסיירת ואף שהכיר בקשיים שבמסלול צבאי זה, טען: "אם אחרים יכולים - יכול גם אני". גיוסו לצבא במאי '71 וקבלתו ליחידה היוו עבורו חוויה והוא התכטא: "השגתי את שחלמתי עליו". במרוצת הזמן ועם תום תקופת ההכשרה נלקח לפלוגת המפקדה ואף שם המשיך לבצע עבודתו במיומנות ומהימנות, צייתן שקט ואחראי. כפרוץ המלחמה ירד לגזרה הצפונית וחבר לאחת מפלוגות היחידה. ביום שני ללחימה, כשהכח נע מינהלתית לעבר רומני - נתקל במארב מצרי. במהלך הקרב שהתחולל עד לחיסול המארב נפגע דב ונהרג, על דיונת חול זרועת שיחים, מצידו הצפוני של הכביש בין רומני לבלוזה.

*

הכרתי את דובל'ה למן תחילת הטירונות היות והוצבנו לאותה כיתה. מספר ארועים מאותה תקופה, הקשורים בדובל'ה - זכורים לי: באחד ממסעות האלונקה ביקשו החבר'ה את דובל'ה לעלות על אלונקה באשר היה פצוע ברגלו. רק לאחר הפצרות מרובות הסכים. מאוחר יותר, עם חזרתנו לבסיס, שאלתי אותו מדוע לא רצה לעלות. מסתבר שתקפו אותו לבטים בין לנוע רגלית וככך להאיט ולהכביד על החבר'ה לבין התחושה שבהיותו נישא על אלונקה הריהו "דופק" אותם.

בהזדמנות אחרת, לפני מסע מערד למשמר הנגב שנה דובל'ה מג'ריקן ורק לאחר שלגם בחיפזון התכרר שהג'ריקן הכיל נפט. מאז החלו לסמן ג'ריקנים ומימיות נפט בסימון מיוחד ופהסדו יצא בשכר הבאים אחריו.

במרוצת קורס המכים, כינה דובל'ה את אחד המכים: "טמבלי". דובל'ה הועמד למשפט מג"ד וכשנשאל לפרש ההתפרצות השיב שהמ"כ קדם לו בכנותו את דובל'ה בכינוי זה. המג"ד ברר את הנושא ובעקבות זאת נפסק לדובל'ה מעצר על תנאי בלבד; מקרה זה היה אופיני לדובל'ה; עם היותו צייתן וממושמע הרי שבהיותו נפגע מההתנהגות שאינה הוגנת היה מתלקח על בקלה ומתפרץ.

למן תקופת ההכשרה ואילך - נותרנו חברים קרובים גם במסגרת אזרחית. בהיותי בחופשה ללא רכב - היה דובל'ה מסייע אותי בוספה שלו ותכופות מסר לי אותה לנהיגה עצמאית; ארע גם שהתנגשתי איתה ברכב אבל דובל'ה לא נטר. פעם, בהיותי במשמר הנגב, קיבלתי ממנו זוג מכנסי א' בכדי לצאת הביתה. הבטחתי, כמובן, להחזיר אותם במהרה אך לא נשמרתי ובעת שצבעתי את הרכב - נפלתי והמכנסיים הוכתמו.

יוצאים היינו לבלות בצוותא ובלא עשיית חשבונות כספיים. פעמים שאני שילמתי, פעמים שהוא ופעמים שהתווכחנו על תורות והלוואות, ויכוחים שסופם תמיד - פשרה. בראש השנה ערכנו טיול לטנטורה שנשאר בליבו כזיכרון לבילוי מענג של שמש, ים, נסיעה וצילומים.

אף שדובל'ה לא התבלט - היה מאד אחראי. בקטיה היה דובל'ה משמש כאיש רכב שערך טיפולים בג'יפים אך בערב יצא למארבים ככל חייל. כשישבנו בדיקלה, נסעתי עם דובל'ה במשאית יום אחד, מבלוזה לדיקלה, במהירות ממוצעת 60-70 קמ"ש. לפתע עקף אותנו מח"ט בלוזה, עצר אותנו ודרש פרטיו האישיים של דובל'ה בטענה שנסע במהירות 90 קמ"ש. בעקבות התלונה שהגיעה למג"ד, נשפט דובל'ה לשבעה ימי מעצר אבל אף שחרה לו על עיוות האמת לא עירער ולא קבל משום שאת מעצרו הותר לו לעבור ביחידה.

כשנה לפני השחרור דיברנו על העתיד שבעקבות הצבא; דובל'ה סיפר על אח במקסיקו העוסק ב"תמונות מצולמות", ודיבר על אפשרות לשמש כיבואן שלו.

כל אלו עובדות שהיו קיימות; ברם, רגשותי אני באשר לדובל'ה נותרו בליבי.

סרן אלי שגיא (פייג)

נולד ב-15.8.51 בנתניה

נפל ב-15.10.73 בפריצה לאזור החציה
במלחמת יום הכיפורים.

אלי גודל וחונך באוירה דתית מסורתית וכל הוויתו סבבה סביב ציר זה. למד בישיבה תיכונית בכפר הרא"ה ובד בכד עסק בפעילות חברתית ב"בני עקיבא". בתום התיכון שקד על תלמודו בישיבת הכותל כשנה ואזי החליט להתגייס. אוגוסט '70 היה תחילת מסלול שפאר אותו ואת יחידתו. אופיו החזק ואמונתו בדרכו כאדם לא עזבוהו גם בצבא ובמקום שיצא מושפע מן הסביבה - הושפעו חבריו הימנו. חש זיקה לכל הכרוך במסורת והיטיב להכיר את הארץ על בוריה. הפגיעה שספג עת הציל ילדים ערביים, לא מנעה ממנו להמשיך בהצלחה במסלול שבוחר. תאב היה להדריך ולהחדיר בחייליו המוטיבציות שהניעו אותו; כששומעים את חייליו מדברים אודותיו וחוזים בהם בשטח - יודעים שהצליח בכך. במלחמה היה כבר מ"פ לפלוגה מבצעית ובליל ה-15 לאוקטובר נע עימה בראש כח שעתיד היה לטהר את אזור החציה. כתמיד נע ראשון כשהוא משלח פקודותיו בקשר - בבהירות החלטית עד היפגע ריכבו מאש האויב, כ-3 ק"מ מגדתו הצפונית של האגם המר הגדול והתעלה.

*

הכרתי את אלי מספר חודשים לפני המלחמה, כאשר מילא תפקיד סמ"פ בפלוגה מבצעית. מיד שבר את ליבי ברצינות והיסודיות בה מילאת תפקידו. במרוצת הזמן התגלה כדמות מיוחדת של מפקד, מנהיג ובמיוחד מחנך על פי דרכי האמונה, היושר וההגינות במ הצליח לסחוף את חייליו, להאמין על פי דרכו מתוך הכרה, לא כפיה.

תקופה קצרה טרם המלחמה עזב המ"פ את הפלוגה והוריתי לאלי לקבל פיקוד. לא היו לי לבטים או מחשבות על מועמד אחר, מאחר וראיתי בו דמות אידאלית של מפקד בעל יכולת גבוהה של מקצועיות, אחריות ואמונה בשל חות אותה עמד לבצע.

כל התחזיות התאמתו יאמנם, בתקופה קצרה אך גורלית של טרם מלחמה ובתוכה. כאשר הוטלה עליו משימה להוביל את הכח הפורץ בציר ניווט קשה, עשה זאת בהצלחה שאין טוב הימנה, פיקד על אנשיו בקור רוח המאפיין אותו עד רגעיו האחרונים בפריצה הגורלית של המלחמה על התעלה נלקח מעימנו אדם בעל שיעור קומה הן כאדם והן כמפקד. יהי זיכרו ברוך.

מפקדו,
ספקטור משה

לזכרו של אלי הי"ד אהוב המקום ואוהב הבריות. אמרו חז"ל: "קנה לך חבר" ומאושר אני שזכיתי לממש אותו פסוק בקנותי לי את אלי לחבר.

כבר מילדות נקשר- נפשי בנפשו ואוכל לומר שעד יומו האחרון, דרך בית הספר היסודי, הישיבה התיכונית בכפר הרא"ה ולאחר מכן בסיירת שקד, היינו קרובים וקשורים זה בזה בבחירת דרכינו בחיים ובהבנת איש את רעהו.

כאדם שהכירו מקרוב, רואה אני זכות לעצמי לעמוד על כמה מנקודות האור שהאירו לו את דרכו בחיים, וכתוצאה מאותה דרך הגיע לאן שהגיע. הלל הזקן אמר: "אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני ואם לא עכשיו אימתני" אלי ז"ל היה אחד מתלמידיו הרבים של הלל הזקן, למד את הפסוק, שינן ולישם.

הרצון לעשות את הדברים הטובים והמעולים ויחד עם זה ללמוד וליישם את הדברים החדשים, הגביה אותו מעלה מעלה והפך אותו מאלי בישן, צנוע והפסיבי שבחברה לארי שבחברה, אותו אלי שכולם נושאים אליו את עיניהם ועל פיו ישק דבר.

במקום שטובים נכשלים לאחר שהגיעו למעמדם הרם, היה אלי איתן כארז וחזק כצור ולא שינה ממנהגיו ומאופיו, טוב ליבו ואופיו הנוח והחזק איפשרו לו לזכות בייצוב חיילים ובנייתם לתפארת.

אחד העם כותב באחד מכתביו: "אדם בן חורין מודד את נפשו ומצבו לא כמידתם של אחרים אלא בזו של עצמו". האידיאל שלו היה לא להגיע למדרגתם של האנשים הסובבים אותו, אלא להגיע למדרגה שראה אותה כאידאל והוכיח קבל עם ועדה שההכשרה היתה כדאית, כדאית לו ולחבריו. לא היו אלה שאיפות מוגזמות, היו אלה שאיפות אפשריות להשגה. כאדם הבונה את ביתו נדבך אחר נדבך בנה אלי את אופיו לטוב.

עליו אמרו חז"ל: "איזהו אדם הלומד מכל אדם שסופו להיות חכם מהט". חכם ונבון היה אלי, הלמד דבר ויודע כיצד להעבירו לחניכיו וחיליו. כשם שהיה חכם ונבון כך היה עז כנמר ותעוזתו תכונה ידועה היתה ונישאה בפי כל.

את אות המופת קיבל על ביצוע מעשה גבורה, ובמלחמה האחרונה בז למוות עמד בגאון ובאומץ עד שנפל, אשרהו שזכה שגם במותו חניך ולימד כיצד ואיך צריך להתנהג ולא חי להפך.

את דבריו האחרונים באחד מימי המלחמה ראשונים זכינו לשמוע מעל גלי האתר. כאשר הקרבות היו בעיצומם דיבר אלי בעוז ובביטחה, עודד והבטיח שיהיה בסדר. אם נלחמים אנו בזכות ובדלית ברירה סופנו שננצח.

אך מה חבל שלא זכה אלי ורבים כמותו לראות את אותו נצחון שכה רבות עזרו להצלחתו. ורוצה אני לסיים במימרה מדברי חז"ל שכה מתאימה היא לאלי ז"ל: "הלומד על מנת ללמד מספיקין בידו ללמד וללמוד והלומד על מנת לעשות מספיקין בידו ללמד וללמוד לשמור ולעשות".

